

Det er positivt at regjeringen i helsenæringsmeldingen vektlegger både helsetjenestens bærekraft og helsenærings konkurrensekraft. Dette er viktig i lys av de store utfordringene helse- og omsorgssektoren står overfor i årene som kommer, med et gap mellom forventninger, behov og tilgjengelige ressurser

Da Spekter ble invitert til å gi innspill til arbeidet med Helsenæringsmeldingen, mente vi det var viktig at den burde ha et helhetlig perspektiv på helsesektoren og ikke bare berøre den private delen av helsenæringen. Vi spilte da inn en rekke punkter, og vi er glad for at mange av de er berørt i meldingen. Her vil vi berøre noen utvalgte temaer:

Det første gjelder behovet for å vektlegge utvikling og produksjon av tjenester.

Diskusjonen om helsenæringen har ofte fokus på tekniske produkter og legemidler, men det er innen behandling og tjenester store deler av verdiskapingen, og antall ansatte ligger. I vårt innspill argumenterte vi derfor for at meldingen burde vektlegge *tjenestedelen* av næringen. Vi er derfor glad for at dette gjenspeilet i meldingen.

Innovasjon og næringsutvikling skjer i stor grad innenfor helseforetakene

Et annet viktig punkt for Spekter er at det skjer mye næringsutvikling innenfor helseforetakene. De bidrar i stor grad til både innovasjon og utvikling. Noe kan kommersialiseres, noe forblir en del av de offentlige tjenestene og bidrar til bedre pasientbehandling og mer effektiv ressursbruk.

Det er derfor viktig at helseforetakene og de såkalte TTOene som skal bidra til kommersialiseringen gis rammevilkår som muliggjør dette. Vi har notert oss at dette er vektlagt, blant annet i meldingens kapittel 9. Vi vil særlig peke på behovet for forutsigbare finansieringsordninger på dette området.

Spekter imøteser den planlagte utviklingen av indikatorer for innovasjon som vurderes tatt inn i det resultatbaserte finansieringssystemet, men vil samtidig minne om at den samlede rapporteringsbyrden for helseforetak og virksomheter kan bidra til å hemme en mer innovativ og næringsorientert utvikling. Ved en eventuell innføring av nye indikatorer bør det derfor vurderes om andre rapporteringspunkter kan fjernes.

Behov for nye samspillsformer mellom offentlige og private tjenesteytere

Et tredje tema som også er berørt i meldingen er behov for nye samspillsformer mellom offentlige og private tjenesteytere. Private tilbydere av helse- og omsorgstjenester er en viktig del av tjenestetilbudet. Private tjenester er ikke nødvendigvis bedre *fordi* de er private, men bruk av private kan bidra til mangfold, innovasjon og effektivisering, i tillegg til å gi økt kapasitet. I rapporten «Alle gode krefter – Mangfold og konkurranse i helse- og omsorgssektoren», utarbeidet av Oslo Economics på oppdrag fra Spekter pekes det på at dagens anbudsregime i begrenset grad har gitt ønsket utvikling i effektivitet, kvalitet og innovasjon, og at nye avtalerelasjoner innenfor anskaffelsesreglementet bør utprøves.

Styrke kulturen for samarbeid på begge sider

Regjeringen sier i meldingen at de ønsker «en sterkere kultur for samarbeid mellom næringsliv og helse- og omsorgssektoren» og at «Helse- og omsorgssektoren skal være en krevende utviklingspartner og kunde». Vi kan slutte oss til dette, men det er viktig at dette ikke bare beskrives som en utfordring for helseforetakene. Styrket kultur for samarbeid innebærer også at næringslivet i større grad forstår det offentliges behov, kultur og rammebetingelser.

Oppfølging av kvalitet viktig også for helsenæringen

Regjeringen har lagt vekt på arbeidet med kvalitet i helse- og omsorgssektoren, herunder etablering av kvalitetsindikatorer. Formålet er, som beskrevet i siste stortingsmelding om kvalitet og pasientsikkerhet, å gi pasienter grunnlag for å ta mer kvalifiserte valg, de gir offentligheten informasjon om kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten og de gir ledere og personell informasjon som grunnlag for kvalitetsstyring og kvalitetsforbedring i tjenestene. Kvalitetsindikatorerne skal også bidra til større åpenhet om kvaliteten i tjenestene. Bruk av og åpenhet rundt kvalitetsindikatorer kan også ha betydning for utvikling av helsenæringen. Hvis kvalitet og leveransesikkerhet i større grad tillegges vekt i anbudsprosesser, bidrar det ikke bare til kvalitet i forhold til pasientene, men også til en profesjonalisering av leverandørsiden.

Offentlig IKT-satsing og infrastruktur viktig for tilbudet fra helsenæringen og utvikling av helsesektoren

Satsing på ny teknologi og IKT er en forutsetning for innovasjon og effektivisering av helse- og omsorgstjenestene. Det er en av de viktigste faktorene for å lukke det fremtidige gapet behov og tilgjengelige ressurser. Det er også en

viktig del av stortingsmeldingen om helsenæringen.

Utfordringene knyttet til digitaliseringen i helse- og omsorg er mange og forskjellige. Det er mange planer og satsinger på dette området, som vil kunne få positiv effekt også innenfor helsenæringen. Stortingsmeldingen er ikke veldig konkret når det gjelder hvordan digitaliseringen i helsesektoren skal økes, bortsett fra ryddingen i ansvar og oppgaver i Direktoratet for e-helse mv. Vi registrerer at teknologi vil bli nærmere berørt i den kommende Nasjonale helse- og sykehusplanen.

Kapasitetsutfordringen innen omsorg krever offentlig/privat samarbeid - en velferdsmiks

Norske kommuner har et stort fremtidig behov for heldøgns omsorgsplasser. En verdig og god eldreomsorg med høy kvalitet fordrer et konstruktivt samarbeid mellom offentlige, ideelle og private aktører. Stortingsmeldingen berører kommunenes omsorgsutfordringer. Det nevnes blant annet at det skal «vurderes hvordan innovasjonsaktivitetene i de kommunale helse- og omsorgstjenestene best kan utvikles». Spekter mener det er viktig at ideelle og private aktører bør få være med i et samarbeid for å sikre mer innovasjon, bedre kvalitet og raskere tilgang til nye heldøgns omsorgsplasser. Samtidig gir det grunnlag for næringsutvikling innen omsorgstjenestene. Dette var også noe av bakgrunnen for at Spekter og NHO Service og handel i fjor satte ned et utvalg for å se på hvordan fremtidens omsorgsutfordringer kan møtes i kommunene. Utvalgets rapport konkluderer med at morgendagens omsorgsutfordringer best løses gjennom en velferdsmiks av både private, ideelle og offentlige aktører. Dette er et syn som også støttes av befolkningen. I en undersøkelse som Spekter gjennomførte tidligere i år sa to av tre at de mener sykehjem bør drives som i dag av både kommunene, ideelle og private aktører.